

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 2.20
Četvrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanikih“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1-krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kront“, na starem trgu in v usnški ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Do tisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Foziv

slovenskim rojakom na Goriškem.

Tužni dogodek preteklega tedna dirno je nemilo srce vsakega rojaka, ki je o njem slišal, kajti Fran Erjavec bil nam je priljubljen učitelj, ki je po svojih mnogih poljudnih in dovršenih spisih govoril prepričalno in podučno do naroda v raznovrstnih njegovih potrebah. Njegova beseda bila je kakor pribita in vsakdo štel si je v čast, če je mogel tudi osebno z njim občevati. Njegova istinita in delavna ljubezen do naroda našla je priznanje in živ odmev pri vseh, ki so ga poznali. In v kateri vasi goriške dežele je bil Fran Erjavec nepoznan? V visokih hišah kakor v revnih bajtah prebiral so vedno z največjo pazljivostjo in koristjo njegove spise, in večinoma bil je tudi osebno znan po vsem Primorskem, kajti večkrat je prepotoval deželo v znanstvene namene. Kako je narod cenil ranjkega Erjavca, kako mu je bil udan in hvaležen, pokazal je njegov voličastni pogreb. A v svesti smo si, da s pogrebno slavnostjo hvaležna črca narodova niso dobila še popolnega odduška, da v kakdo pričakuje še posebne prilike, o kateri bi mogel spričati svojo narodno zavodnost, svoje visoko spoštovanje in iskreno hvaležnost do ranjkega. Da bi se gorki želji posameznih rodoljubov ponudila taka prilika, odločili so prijatelji in spoštovalci ranjkega, ki stanujejo v Gorici, poseben odbor, ki naj bi sprejemal radodarne doneske, s katerimi naj bi se postavil ranjkemu pisatelju rodoljubu dostojen spomenik na goriškem pokopališču, a ostali znesek naj bi se porabil v namen, ki bi se najbolje strinjal z nazori in delovanjem ranjkega. Goriških rodoljubov splošna misel je, naj bi se večji del radodarnih doneskov porabil za ustanovo, katera naj bi bila v prvi vrsti v prid njegovima osiročenima otrokoma, kolikor in dokler bi razmere to zahtevale. Znano je, s kako preserčno ljubeznijo je ranjki skrbel za svoji deklici, ki se odgojujete v samostanu v Škofji Loki. Ako bi razmere dovolile, da bi se mogel tudi narod udeleževati pri odgoji osiročenih otrok z morebitnimi podporami, bilo bi to gotovo v smislu ranjkega in znak hvaležnosti, ker bi prenesli ljubezen do njega na njegova otroka, katera je preserčno ljubil. Ako bi se v tem oziru pokazala narodova pomoč nepotrebna, naj bi se nabrana vsota porabila v znanstvene namene in v prosveto naroda, za katero je ranjki Erjavec delal in živel. Prepričani smo, da Slovenci se bodo ujemali s prelepim načrtom, ki so si ga izmislili goriški prijatelji ranjkega, katerim so okoliščine in življenje narodu in družini prerano umrlega pisatelja dobro znane. V imenovani goriški odbor za Erjavčev spomenik in ustanovo voljeni so naslednji gospodje: Ivan Berbuč, profesor; dr. A. Gregorčič, deželni poslanec; S. Gregorčič vikar na Gradišči, pesnik; Julij pl. Kleimayr, profesor; dr. Lisjak zdravnik v Gorici. Temu odboru naj se pošiljajo radodarni doneski, ki se bodo vestno obračali po namenu častitih darovalcev v zgore opisanem smislu. Z obilnimi darovi pokazimo, da znamo ceniti zasluge ranjkega za prosveto naroda slovenskega, ter povračujemo mu vsaj nekoliko gorko ljubezen, katere je gorel do naroda slovenskega. V vsakem trgu in v vsaki vasi naj bi se našel kdo, ki bi podpiral blago podjetje goriškega odbora. Prepričani smo, da ta poziv potem ne ostane mrtev, temveč da najde v srci vsakega rodoljuba glasen in viden — odmev. Rojaki! S tem, da častimo spomin svojega blagega učitelja, neutrudnega delavca na narodnem polju, častimo sami sebe in se delamo vredne, da nam Bog pošlje družih. Vsak naj pripomore po svoji moči k plemenitemu podjetju!

Na gomili Frana Erjavca.

Kdor je hotel videti, kako se spoštuje vrl mož, uzoren učitelj, in sloveč pisatelj, moral je biti pričujoč pri slovesnem sprevodu in pogrebu Frana Erjavca, ki je bil preteklo soboto popoludno v Gorici. Ko se je razvela gorica o presgodnji smrti ranjkega uče-

njaka in delavca za probujo naroda, posebno slovenskega, vzbudili so se v vseh krogih pomilovalni čuti, ki so se izražali v pogovorih in raznih pisnih ter brzovajih, ki so se pošiljali na soprogo ranjkega, na njegovega svaka g. Frana Ferfila, na goriško čitalnico ter na uredništvo „Slov. Naroda“ in „Soče.“ Dva telegrama na „Sočo“ objavili smo zadnjič; v soboto popoludne došel nam je še naslednji: „Bolo. Obžalujemo prerano izgubo plemenitega Frana Erjavca. Narod slovenski plakaj, a iz tvojih solz rodi naj se ti obilo Erjavčev. Nekdanji realci: Sorč. Kaus, Mlokuš.“ — „Slov. Narodu“ došlo so sledečo brzovajko: „Lokve. Globoko užaljen o smrti tako odličnega rodoljuba in pisatelja kličem: Vječnaja mu pamjat! Hribar.“ — „Požega. Izražujem globoko sočutje nad bridko izgubo prijatelja mi Frana Erjavca. Anton Kos.“ — „Vransko. Bridko žalost na izgubi izbornega rodoljuba profesorja Frana Erjavca izraža „Savinjski Sokol.“

Drugi brzovajni izrazi žalosti in sočutja, došli pod raznimi naslovi, se glasé: Zagreb. „Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti žali gubitak svoga člana profesora Erjavca i moli to izjaviti njegovim rodbini. Rački.“ — Ljubljana. „Blagovolito poslani venec položiti na Erjavčevu rakev v moje ime. Grassolli.“ — Trst. „O priliki nenadomestljive izgube, katera je zadela Vas in vos slovenski svet, zagotavlja Vas najtoplejšega sočutja odbor slovanske čitalnice v Trstu.“ — Trst. „Globoko sočutje izraža Delalsko podporno društvo. Deputacije pridejo. Predsednik Dolenc.“ — Trst. „Na prejanem grobu slavnega rodoljuba pisatelja žaluje tržaški Sokol.“ — Koper. „Nemogoči udeležiti se spreveda izražamo s ovim svoje polno sočutje nad smrtjo slovedega učenjaka, umnega pisatelja, uzora rodoljuba i značaja Frana Erjavca. Slovenci i Hrvati v Koprui.“ — Vipava. „Vilemu sinu majke Slovenije, neutrudljivemu pisatelju in pospešitelju slovenskega slovstva, blagomu prijatelju Vipavsko čitalnice, večni spomin! Vipavska Čitalnica.“ — Metlika. „Iskreno sočutje, žalovanje vsega slovenskega naroda in mile domovino bode Vam tolažba. Čitalnica Metliška. Navratil.“ — Ptuj. „Globoko obžalujemo prerano smrt narodnjaka učenjaka, ki je z uma s tlim mečem domovino svojo proslavljaj. Večem mu s omin. Narodna Čitalnica v Ptui. Slovensko pevsko društvo.“ — Pozor. — Krško. „Presenečen; priredi venec spoštovanemu svaku, uzornemu očetu. Lina in Tone Ferfila. Bog pomiluj našo rodbino. Ferfila.“ — Škofja Loka. „Svoje sočutje izreka obitelj Sušnik.“ — Trst. „Najsrčnejše sožaljenje izraža Zvab.“ — Razen tega došlo je na rodbino mnogo sožalnih pisem, ki izražajo žalost in sočutje na preveliki zgubi, ki je zadela rodbino in narod.

Uže prvi dan po ranjkega smrti, dohajali so njegovi stanovski bratje, prijatelji in znanci v Gorici gledat, ali je resnična kruta vest, katero bi najraje ne bili verjeli. Drugi dan prihajali so tudi iz bližnjih krajev, tretji dan pa uže deputacije od blizu in daleč. Kako globoko v srce je zadela smrt ranjkega Erjavca narod slovenski, razvidno je bilo iz mnogih deputacij, ki so došle iz raznih krajev, da bi se udeležile mrtvaškega spreveda. Zastopani so bili: Ljubljansko mesto, „Matica slovenska“, Čitalnica, „Slovensko pisateljsko društvo“, „Sokol“ in „Slovan“ v Ljubljani; Čitalnica, „Delalsko podporno društvo“, list in društvo „Edinost“ ter „Sokol“ v Trstu; Čitalnica v Sežani in Nabrežini, Bralno društvo v Selu in druge skupščine. Razen društev, zastopanih po deputacijah, došlo je bilo tudi mnogo posameznikov, častilcev ranjkega Frana, od blizu in daleč. Med njimi naj bodo omenjeni sledeči gospodje: prof. Pleteršnik, Ant. Trstenjak, J. Valentinčič iz Ljubljane; Ant. vit. Klodič, Viktor Dolenc, M. Živic, M. Žitko, dr. Glaser iz Trsta; Mat. Erjavec, dr. Kenda in Major iz Vipave; Fr. Hmelak iz Lokavca; Fr. Leban iz Crnič; Mat. Trnovec, R. Mahorčič z bratom, Fr. Leban in predsednik čitalnice iz Sežane; Ign. Gruntar iz Logatec, S. Gregorčič z Gradišče; J. Caharija in J. Tance iz Nabrežine; čč. gg. Peter Kobal, Ant. Cibič, Fil. Kramar, S. Gaberšček, A. Jug in drugi iz okolice; učitelji goriškega okraja in mnogo drugih, katerih ne moremo imenom navesti. Opomniti je, da z Vipav-

skega bi bila udeležitev veliko večja, ako bi prav tisti dan ne bila razsajala burja nenavadno močno. Kdor je hotel priti v mesto, moral se je žrtovati; zato je obilna udeležitev toliko bolj pomoljiva.

Goriška društva, katerim je bil ranjki ud, pravljala so se po svojo, da bi bil sprevod, kolikor mogoče, svečan, dostojen zaslužnemu možu. Goriška čitalnica, Bralno in podporno društvo ter Goriška ljudska posojilnica izdala so skupon mrtvaški list, s katerim so naznanila svojim društvenikom preveliko zgubo ter vabila jih k obilni udeležbi pri pogrebu. Zalostna naznanila razposlala so se tudi slovenskim listom, društvom in odličnim posameznikom, ranjkoga prijateljem in znancom. Isto tako storil je tudi svak ranjkoga, g. Franjo Ferfila, privatni uradnik v Gorici. Ob enem začeli so se pripravljati krašni veneci z raznimi trakovi in napisi, ki naj bi pričali spoštovanje in hvaležnost do ranjkoga ter kazali svetu, kako šla in časti Slovenec svoje učitelje in pisatelje, ki delujejo za njegovo probudo in omiko. Že v petek bili so nekateri veneci ob odru, na katerem je počival nemorni pisatelj od svojega truda. V soboto je pa došlo toliko venecov od vseh strani, da niso mogli vsi v sobo, v kateri je ležal mrlič. Zato so bili razobeseni nad vrati, na hodniku in po stopnicah, kodar so prihajali ranjkoga častilci in prijatelji, kakor tudi radovedno ljudstvo, ki je občudovalo toliko udanost Slovencev do moža, katerega so poznali kot svojega resničnega prijatelja in rodoljuba.

Teško je bilo prijateljem, ko so slovo jemali od Frana, ležečega na mrtvaškem odru. Zdolo so jim je, da ni res, da bi bil mrtev, da ne sme biti res, česar niso pričakovali, da vse priprave, črno oblečena soba, oder in tudi mrtvec je le časasna prikazen, ki se mora umakniti veselejši resnici. Ali zastoj so bili upi, zastoj izdihi potrtih prijateljev, v prvi vrsti našega pesnika, preserčnega prijatelja ranjkemu. Došli so pogrebci, došla duhovščina, ki je začela opravljati svoje molitve; in videlo se je, da vse je neizprosna resnica, da predragega Frana v resnici odnesó iz hiše, v kateri je užil tudi vesele trenutke.

Med tem nabrala je se na ulici, prevelika množica ljudstva ki se je hotela udeležiti žalostnega spreveda. Dijaki višje realke nosili so križ in bili prvi v sprevodu, kakor tudi s profesorji okolo krato ob črnem vozu. Za dijaki šle so razne deputacije in goriška društva z vencii; za krato najbližji sorodniki, prijatelji in profesorji višje realke; potem poseben voz z vencii in za tem nebrojna vrata spremljevalcev vseh stanov, od blizu in z daleka. Med drugimi bili so navzoči: deželni glavar Franc grof Coronini, njegov namestnik Josip vitez Tonkli, deželni odbornik dr. J. Abram, deželni poslanci dr. Rojic, Kocijančič, Mahorčič, predsednik okrožne sodnije Pavel Šbiša, sodnijski svetovalec Leop. Rudal, višji svetovalec gozdarskega urada J. Mosetig, deželni šolski nadzornik Ant. vit. Klodič, prvostolni prošt monsignor And. Jordan, vodja osrednjega semenišča dr. Gabrijelčič, kanonika Bensa in Kofol, podvodja Goriške ljudske posojilnice mons. Kravanja, profesorji bogoslovja, učiteljsko osebje vseh srednjih in ljudskih šol goriških, društveniki goriške čitalnice, podpornega društva (s predsednikom dr. Gregorčičem) in ljudske posojilnice, dr. Lisjak ter brez števila druge gospode in deležnikov raznih stanov. Žalosten in ob enem vzvišen prizor, ko se je ta dolga vrsta pomikala iz ulice Vetturini v ulico della Croce, St. Antonio, Korenj, Gosposke ulice, čez Travnik v župnijsko cerkev sv. Ignacija. Po vsem potu stalo je ob straneh radovedno ljudstvo, ki je občudovalo žalostno sijajnost, s katero se je spremljal k zadnjemu počitku umrli profesor.

Lepoto tužnega spreveda poveličevali so mnogovrstni veneci, ki so se nesli pred krsto po deputacijah, ki so viseli z mrtvaškega voza in ki so bili naloženi še na poseben voz. Večina venecv imela je napise na trakovih v narodnih barvah, drugi pa na belih in črnih ako bi. Zaznamovali smo si vence in napise v naslednjem redu: „Svojemu preljubemu svaku! Franjo in Tone.“ — „Spoštovanemu svaku in uzornemu očetu, Lina in Tone Ferfila.“ — „Nepo-

zabnemu. S. Gregorčič. Gruntar. — „Svojemu najboljšemu prijatelju. Fran Lovšnik. Dr. Valentin Zarnik.“ — (Naslednji v nemškem jeziku:) „Svojemu nepozabnemu tovaršu! Profesorji višje rvalke.“ — „Profesorji državne gimnazije.“ — „Profesorji c. k. izobraževališča za učitelje.“ — „Iskreno ljubljenski profesorju. Prekalostni sedmošolci.“ — „Svojemu ljubemu profesorju. Učenci šestega realnega razreda.“ — „Hvaležni učenci petega realnega razreda.“ — „Svojemu nepozabnemu profesorju četrti razred.“ — „Učenci tretjega realnega razreda.“ — „Svojemu spoštovanemu profesorju drugi razred.“ — (Peti razred.) (Zopet slov.) „Ljubljana svojemu sinu.“ — „Odborniku in pisatelju. Slovenska Matica.“ — „Uzornemu prijatelju, usadajnemu učenjaku! Narodni klub koroškega deželnega zbora.“ — „Ljubljansko slov. pisateljsko društvo.“ — „Uzornemu Slovenu. Ljubljanski Sokol.“ — „Odliačnemu rodoljuba. Ljubljanska Citalica.“ — „Svojemu udu. Narodni dom v Ljubljani.“ — „Tržaški Sloveni.“ (Društvo in list „Edinost“; Delalako potporo društvo; Citalica in Sokol.) — „Zvestemu udu. Slov. Goriška Citalica.“ — „Svojemu udu in senatorju. Podporno društvo.“ — „Svojemu ravnatelju. Goriška ljudska posejilnica.“ — „Citalica v Ilirski Bistrici.“ — „Seizanska Citalica.“ — „Odliačnemu pisatelju. Citalica v Kobaridu.“ — „Prijatelju. Prijatelj (v Gorici).“ — „Odliačnemu in nesobičnemu rodoljuba! Dr. Aleksaj Rojic.“ — (Sočaljoča družina Metaja Lazarja nepozabljivemu prijatelju in kumu). — (Svojemu ljubemu profesorju. Sestre Ceconi). — (Josip Stiegler, oskrbnik grofa Coroninija posestev.) — „Uzornemu in odliačnemu Slovenu in Slovancu. Dr. Ivan Tavčar v Ljubljani.“ — „Uzornemu pisatelju, odliačnemu rodoljuba. Ivan Hribar.“ — „Najuzornejšemu rodoljuba. Slov. Narod.“ — „Uzornemu rodoljuba, iskrenemu prijatelju. Soča.“

V cerkvi po končanih molitvah zapeli so pevi pod vodstvom g. Hribarja „Jamico tiho“ tako tužno in mile, pa lepo in dovršeno, da so se vsi zudili. Vrnili so se sprevod po istem potu na Korenj in dalje čez Korenj na Gorišek h Katarinovi hiši, kjer se navadno končujejo mrtvaški sprevodi. Tudi danes vrnili so se je mnogo spremljevalcev s tega mesta; a prav mnogo šlo jih je še dalje, če tudi je burja, ki ima v tistem kraju veliko moč, hudo bučala. V mali poluri bili smo na pokopališču pred jamo, ki je sijala, da bi sprejela truplo dragega ranjkega. Ko je pred. g. župnik Wolf končal cerkveno molitev, stopil je dr. vitez Tonkli na kup zemlje, ki je bila izmetana iz groba, ter je imel do navzočih lep govor, katerega so vsi molče poslušali. Kot prijatelj ranjkega Frana in po svojem odnošaji med goriškimi Slovenci bil je najpripravnejša oseba za ta posel. Obča je bila želja, da bi se tej tužni priliki spregovorilo nekoliko besed.

Bridka naloga — rekel je nekako govornik — jematil slovo od prijatelja, odliačnega učenjaka, uzornega rodoljuba za vselej; s tužnim srcem vsprejel sem to nalogo in nerad, a veže me k temu ljubezen do prijatelja in spoštovanje do odliačnjaka in do naroda, ki je izročil danes materi zemlji toli odliačnega sina. Ta izguba je za slovenski narod bridka, neamnestljiva. Ranjki bil je čist značaj, kakor izlato, učen kakor malo kdo, delaven, marljiv, in vendar skromen, pohleven. Dasi se ni pečal s politiko in ni naroda zastopal ni v državnem ni v deželnem zboru, naredil je vendar zanj več, mnogo več, nego mi vsi skupaj. Na to je podal govornik nekoliko črtic iz življenja ranjkega Erjavca ter poudarjal posebno, da mu moramo Slovenci na Goriškem hvaležni biti, ker je pri vsem tem, da so mu bile drugod boljše in lepše službe na poudbi, vendar ostal pri nas in mej narai, kjer je postal naš sodeželan, naš brat. Kako je bil čistian drugod, kaže to, da je bil že imeovan profesorjem na vsedilšču ter članom jugoslovanke akademije znanosti in umetnosti.

Kompetiral je tudi za mesto ravnatelja na tukajšnjem učiteljski in dasi ni mesta dobil, priznala se je vendar uradno njegova veljava v taki meri in s tako besedo, da moramo biti ponosni nanj. Koliko je delal tukaj v mestu za narod, vedo najbolje oni, ki so imeli priliko opazovati ga. Slovenska šola in otroški vrt sta zavoda, katera je takorekoč od ustvaril; Goriški ljudski posejilnici bil je duša. A tudi pri drugih društvih je pomagal po moči; sploh kazal se je povsod pravega sina naroda in cerkve, kateri pripadamo vsi Slovenci. Tužnim srcem jemlje govornik slovo od prerano umrlega uzornega rodoljuba, ter pravi: Frane, z Bogom! počivaj v miru!

A mi, nadaljuje gospod vitez, oserčimo se, združimo se še tesneje; tukaj pri odprtem grobu pokojnega rojaka in sobrata obljubimo, da hočemo s podvojenimi močmi delati v blagor domovini in milemu narodu našemu, da popolnimo mesto, ki se je spraznilo po ranjkega Erjavca. Zato na delo in sursum corda! (kvišku srca!)

Na to smo se ločili od našega ljubljence, od našega Frana, ločili za zmirom; a duh njegov ostane vedno mej nami, njegovi nauki nam bodo vedno sveti; ti nas bodo vodili, da ne zgrešimo pravega pota. Potrim srcem zapuščali smo goriško pokopališče, na katerem počiva zdaj Fran Erjavec, učitelj in dika slovenskega naroda. V tropih povračali smo se v mesto, ki je zgabilo odliačnega moža; a predmet pogovora bil je povod le Fran Erjavec. V miru po-

čivaj, predragi ranjki, a Tvoj spomin bo živ. Dokler se bo našlo slovenski spominjal najzaslužnejših in najboljih svojih mož.

Zlata masa sv. Očeta Leona XIII.

V zadnji številki preteklega leta je prinesla „Soča“ razglas zastraž zlatomane slavnosti papeževe, ki bodo 3. dec. t. l., ter povedala, da je za pripravljanje dotičnih svetosti poseben centralni odbor na Dunaji za naše avstrijske dežele, glavna komisija za ves svet pa v Bolonji. Dunajski odbor je nasvetoval pa tudi napravo okrajnih odborov po vseh škofijah. In tako se je ustavil ravnokar škofjaki odbor v Gorici. Dne 18. t. m. (v god rinskoga Sveta sv. Petra) se je ta odbor v nadškofjskem posejilni ustanovil. Pred sejo je prišel mil. in pred. knez nadškof zbrane odbornike pozdravit in brž po tem so si volili predsedništvo. Izvoljen je za častnega predsednika tajni svetovalec Nj. V. g. baron Czörnig, (ker pravega predsedništva zaradi oslabljenega vida prevzeti ne more); za podpredsednika viši stavbeni svetovalec Karol vitez Bauhela. — Odborniki so: pred. g. prošt Andrej Jordan; kaponik in prvostolne cerkve (izvoljen) župnik mona. Štef. Kofol, častni kanonik in prof. Andrej Marušič, Oskar baron Somaruga, gojdatni tajnik; deželni poslanec in advokat dr. Nikolaj Tonkli, bogoslovski prof. Dom. Alpi in mestni župnik g. Ivan Wolf. — Odbran je izmed teh odborov poseben odsek za izviševanje odborovih sklepov. V tem odseku so p. n. gg. Alpi, Kofol, Marušič, bar. Somaruga, Tonkli, Wolf. — V kratkem razglasi odbor svoje vabilo k vdeležbi gled priprav za papežovo 50 letnico. — Lista „Soča“ in „Eco del Littoral“ bode odbor prosil, da bi blagovoljno sprejemala, kar bo on priobčeval. — Nujno je, da se začnejo priprave za razstavo v Vatikanu, ker se mora do konca marca t. l. na Dunaj naznaniti, kaj misli kdo razstavit (vok. venih reči, namred); odposiljali pa se bodo izdelki še le septembra meseca. — Goriški odbor namerava sestaviti tudi odbor odliačnih gospa za pospeševanje ženskih ročnih del.

Deželni zbor goriški

imel je svojo deseto in zadnjo sejo v tem zasedanju 13. januarja o 5 $\frac{1}{4}$ uri popoldne. Prebere in potrdi se zapisnik prejšnje seje po navadi. Deželni glavar naznanil peticojno cestnega odbora gradiškega v dosego podpore za skladovne ceste tamkajšnjega okraja, posebno za one med Medejo in Fratto, ktere se imajo uvrstiti med skladovne. Poslanec Dottori predlaga o tej peticiji nujno razpravo, pa da bi se odstopila deželni odboru v njegovo področje. Sprejme se nujnost in obvelja Dottorijev predlog: Na to dobi dr. Gregorčič besedo za dve interpelaciji do visoke c. k. vlade. Prvo interpelacijo o državni cesti po Soški dolini objavili smo v zadnji številki po njenem polnem obsegu. Druga interpelacija, katero so podpisali dr. Gregorčič, dr. vitez. Tonkli, dr. Nik. Tonkli, Andrej Kocijančič in Matija Jonko, končuje se sledečima vprašanjima: 1. Ali je znano visoki c. k. vladi, da v evangelijski privatni ljudski šoli in ž njo združenem odgojišču Elvine grofinje La Tour v Rušici se ne izpolnjujejo niti postave niti pogoji ministerskega odloka z dne 28. julija 1879 št. 11632, oziroma odloka deželnskega sveta z dne 9. novembra 1879 št. 436? — 2. Ali ne misli visoka c. kr. vlada, da gre tu postopati po §. 73. državne postave z dne 14. maja 1869, drž. zak. št. 62, ali vsaj prepovedati, da se v imenovanu šoli in odgojišču ne smejo sprejemati otroci katoliškega veroizpovedanja? Vladni komisar, dvorni svetovalec baron Rechbach, kateremu je deželni glavar podal interpelaciji, obetal je, da jih izroči visoki c. k. vladi.

Na to dobi besedo dr. Rojic, da prebere interpelacijo, katero smo prinesli v današnji številki polnoobsežno. Dodal je interpelaciji kot prilogo obširno utemeljevanje in razna spričevala, ki naj bi podpirala njegove trditve; a deželni glavar je priloge zavrnil, češ ker niso bile prebrane. Vitez Pajer je zahteval, naj se interpelacija prebere tudi v italijanskem jeziku. Deželni glavar ga je zavrnil rekoč, da o interpelacijah ni pripuščen razprava, da do zdaj ni bila navada v deželnem zboru, da bi se interpelacije prevajale v drugi deželni jezik, ter da je to tem manj potrebno pri pričujoči interpelaciji, ki je obrnena do slavne vlade, katera mora umeti vse deželne jezike.

Potem prestopi zbornica k dnevnemu redu in sprejme po nasvetu posebnega odseka, ki je bil v to voljen in v čegar imenu je poročal dr. vitez Pajer, tudi v tretjem branji naslednji načrt postave o namakanju Tržiške rovani: Postava od... zastraž izvršitve in ohranitve namakal po Tržiškem polji (Agro di

*) Gosp. tajni svetovalec je tudi to čast odklonil in ostane samo odbornik.

Monfalcone). Po predlogu deželnega zbora pokuežene Moje grofje Goriške in Gradiške ukazujem tako-le:

§. 1. Vodnej zadrugi Tržiškega polja so dovoljene za namakala, ktera ima na svoj račun napraviti s proračunjenim potroškom 956.000 gld., naslednje podpore: — 1. deželni zajem znašajoč 400/0 proračunjenega potroška, to je 382.400., ktere bu morala zadruga povrniti deželi v enakih letninah v 40 letih od 8. leta po preteku dobe, določene za končanje zgradb. naprej (§. 2. št. 1); met tem bo pa plačevala 2 $\frac{1}{2}$ odstotno obresti; — 2. pod pridržkom poustavnega odobrenja iz državnega izboljševalnega zaloga (postava 30. junija 1884 št. 116 drž. zak.) nepovratni donesek 40 odstotkov dejanske potrebščine za napravo namakal, — le da se ne vzame v poštev potrošek za priakrbljenje deželnega zajma, dovoljenega pri točki 1., in za dotične obresti. in da donesek ne preseže v nikakem slučaju 40 odstotkov proračunjenega potroška, to je, da bo znašal k večjemu 382.400 gld.

§. 2. V §. 1. našteje podpore se ne izplačajo, dokler se ne izpolnijo naslednji pogoji: — 1. Deželni odbor, zadruga in državna uprava se morajo med seboj sporazumeti, kako naj se izvrši namakalno podjetje, do kdaj se ima končati in kdaj se izplačajo podpore, posebno pa se je treba pogoditi: — a. da se gornu glavnega namakalnega pretoka tam, kjer vhaia v pretok luke Rosega, določi taka oblika, da ne bo nikakor zavirala, da se isti namakalni pretok morda usposobi za brodarenje od Tržiča vzdol; — b. da prevzame zadruga dolžnost, dovoliti državni upravi, ali tistemu, kteremu bi država dala oblašt, predelati namakalni pretok v broden pretok na stroške države ali njenega pooblastenca, pa tudi dopustiti brezplačno brodarenje na brodnem kosu, da se le pri tem izvaja tako previdnostjo, kakeršna se zahteva za namakalne namene; — 2. med deželnim odborom, zadrugo in državno upravo ima biti pogojeno, koliko se bo imel vtikati v oskrbovanje zgradb in sploh v celo podjetje deželni odbor in koliko vpliva bo imela državna uprava.

§. 3. Zadruga je dolžna ohraniti namakala na svoje stroške v prikladnem stanji in sposobna za rabo, in politična okrajna gospodka bo imela oblašt preakrbiti vse, česar treba, na stroške tistega, kteri bi kedar koli zanemaril spolnjevat i n svojo dolžnost.

§. 4. Zastraž dolžnosti povrniti posejilo navedeno v §. 1 št. 1 z obrestimi in potroški vred in zastraž razdelitve istega med zadrugarje veljajo pravila določena v §. §. 60, 61, 65 deželne postave od 28. avgusta 1870 št. 41. — Odrajtivila, zastanki na glavnicah, obrestih ali letninah, razdeljena po omenjenem načinu med zadrugarje, potirjajo se na zahtevo zadrugnega predsedništva, ali tudi samo deželnega odbora se zamudnimi obrestimi po 50/0 na račun obteženih zemljišč prav tako, z istimi sredstvi in predpavicami in po istih opravnikih, kakor javni davki. (Postava 30. junija 1884 drž. zak. št. 116 §§. 17, 18, 19).

§. 5. Po tej postavi se nič ne spremeni §. 4 državne postave 30. junija 1884 št. 116 državnega zakonika zadevajoč dolžnost dežele, da kot posestnica zemljišč ali stavb kaj donaha zadrugnemu podjetju po namenu postave o vodah.

§. 6. Pod pridržkom poustavnega odobrenja je v zmislu §. 7 državne postave od 30. junija 1864 št. 116 drž. zak. dovoljen deželi zajem iz državnega izboljševalnega zaloga v znesku 191.200 gld., ki se ima podeliti in potem povrniti brez obresti ob istih dobah, kakor so določene za zajem, ki ga ima dežela dati zadrugi po določbi §. 1.

§. 7. Ta postava obvelja tistega dne, ko se objavi, in neha veljati, ako se v naslednjih 10 letih ne zadosti pogoju, postavljenemu v predstojećem §. 2. št. 1.

§. 8. Mojima ministroma za kmetijstvo in finance je naročeno, da izvršita to postavo.

Dr. Gregorčič dobi besedo, da bi poročal u imenu finančnega odseka o računu za leto 1885 glavnega zaloga za uboge. Dr. vit. Tonkli nasvetuje naj bi poročevalec no bral svojega poročila, ker je precej obšerno in ker je že tiskano in razdeljeno med poslance v obeh deželnih jezikih. temvee naj bi stavil samo predlogo, ktere je sprejel finančni odsek. Dr. Gregorčič spozori najprej na nekatere nedostatke, ki so se urinili v italijanski prevod omenjenega poročila, ter znebore potem predloge finančnega odseka v slovenskem in italijanskem jeziku, ki se sprejmejo brez ugovora. Isti poročevalec poroča potem o proračunu glavnega zaloga za uboge za leto 1887. Nasveti finančnega odseka sprejmejo se nepremenjeni.

Interpelacija

deželnega poslanca dr. Al. Rojica do visoke c. k. vlade o goriški bolnišnici, stavljen v deželnem zboru goriškem dne 13. januarja t. l.

Visoka vlada!
Prepričan, da ima jeseni leta 1886 nastala bolezen v bolnišnici in norišnici „vsmiljenih bratov“ zaradi raznotrih nepostavnih nedostatkostij in napak tega občega javnega zavoda važne vzroke tudi v zvodu samem, usojam se za podstavi priložene, 49 strani obsežajoče motivacije, s pet in dvajsetimi pri-

logami, raznotera spričevala in dokumente obsezajočimi, staviti do visoke c. k. vlade naslednjo interpelacijo:

I. Ali je bil visoki c. k. vladi zdravniški zapisnik visokega deželnega odbora št. 5424 od 6. decembra 1883, št. 5688 od 22. decembra 1883, št. 1589 od 9. aprila 1884 in ravno tako zapisnik deželnozbornih obravnav iz sej od 15. in 19. julija 1884 znan, ko je bila odgovorila deželnemu odboru po c. k. tržaškem namestništvu z dne 14. januarja 1885 št. 13292/IV? — In kako se ujema razsodba vladnega zdravstvenega poročevalca dr. Illuminata Zadrota, sporočena v istem namestništvem odgovoru, z dejanskimi razmerami bolnišnice in norišnice vsmiljenih bratov?

II. Kako misli visoka vlada da se popravi krivda prouzročena po pomotnem poročilu deželnega odbora od 10. julija 1884 obravnavanem v seji 15. julija 1884 in popravljenem po interpelaciji Dr. Aleksija Rojca v seji od 19. julija 1884, potem ko je v sed iste pomote deželni zbor glasoval v zmyslu, da se ni nič ukrenilo, in da je visoka vlada isto tako opustila izvesti v bolnišnici in norišnici vsmiljenih bratov vse ono, kar zahteva postava za javne bolnišnice in norišnice, s čemur bi se bila utegnula naša uboga dežela obvarovati velikih nesreč?

III. Ali je visoke vlade volja postopati na podstavi priložene motivacije ter interpelacije in stvar preiskovati posebno tudi v zmyslu §. 84 kaznilnega postopnika?

IV. Ali je visoke vlade volja, glede na nastalo bolezen v bolnišnici in norišnici vsmiljenih bratov in posebnost glede na naredbo ministerstva notranjih del v sporazumljenji z justičnim ministerstvom od 14. maja 1874, potem glede na naredbo ministerstva notranjih del v sporazumljenji z justičnim ministerstvom na podstavi zakona od 30. aprila 1870 (drž. zak. št. 68) in glede na naredbo ministerstva notranjih del od 4. decembra 1856 št. 26641, da zaradi nujnosti bolnišnici in norišnici vsmiljenih bratov v Gorici takoj odtegne značaj občega javnega zavoda, ki ga ji je podelilo visoko c. k. ministerstvo notranjih del 3. januarja 1876 št. 18950, in naznanilo visoko Tržaško namestništvo deželnemu Goriškemu odboru z dnem 26. januarja 1876 št. 231/II, zato, ker ne odgovarja imenovani zavod zakonom in navedenim ministerskim naredbam?

V. In če tega visoka vlada ne stori, ali hoče skrbeti, da se glede na ta zavod vse ukrene, kar je neizogibno potrebno za javno bolnišnico in norišnico v zmyslu navedenih zakonov in ministerskih naredeb?

V Gorici, 13. januarja 1887.

D. r. ALEKSIJ ROJIC l. r.
deželni poslanec.

Dopisi.

Iz Trsta, 19. januarja. — Pisal sem Vam o narodnih homatijah, ki so nastale v Trstu o Božiči, kmalu potem ko se je vrnil na svoje mesto vzvišeni gospod namestnik Sisiñij baron Pretis. Framasonski politiki, ki so prej žalovali, bili so zopet veseli, ko so slišali, da v mestnem zastopu je neki dr. Piccoli povzdignil svoj glas z narodnega italijanskega atališča proti cerkvi in njenim pastirjem. „Avstrijski“ starešina Burgstaller, katerega je kandidoval „avstrijski“ volilni odbor, pritrjeval je Piccolijevemu napadu na našega škofa in našo duhovščino ter priporočal, naj se sprejme protest zoper vzprejemanje slovenskih in slovanskih kandidatov duhovskega stanu. Vladin komisar temu ni ugovarjal in tako se je sprejel protest na prečastnega škofa in na veleslavno vlado tržaško.

Da bi se dokazalo dunajskim krogom, kako vznemirjeni so krotki italijanski prebivalci v Primorji po postopanju slovanske duhovščine in njih škofa, začeli so napravljati po istrskih občinah sklepe, s katerimi so pritrjevali protestom tržaškega mestnega zastopa. To prijateljstvo in somišljevanje istrskih občin s tržaško gospodo iz „Independentovega“ tabra ter njih „kostanjebranje“ za framasonsko politike je jako zanimivo in z ene strani vredno, d. bi je visoka dunajska vlada na vso moč podpirala, ker iz nje ga se spozna, kako so iz tržaškega središča napeljane niti narodnega prepira in boja po raznih istrskih krajih. Žal, da stvar je dobila tako lice, da c. k. okrajni glavarji so bili prisiljeni ali po svojem prepričanju ali po migljeji z Dunaja ustavljati take sklepe občinskih zastopov. Pri vsem tem ta zadeva ni zgubila svoje velike važnosti, ker pokazalo se je, da nekateri občinski zastopi so sklepali omenjene izjave, potem ko je bilo že znano, da okrajni glavarji jih ne dopuščajo, in ker te prepovedi so dale povod, da tožijo nemški framasonski dopisniki v dunajskih listih, kako se zatira italijanstvo na Primorskem, kateremu ni dovoljeno sklepati proteste na škofa in vlado o narodnem vzne-mirovanju, pribhajočem od slovanske duhovščine in tržaškega škofa.

Framasonsko arčice, kaj želiš še več? Prvič brup v deželnih listih „Independentu“, „Mattinu“, „Corriera“ o poplavljenji primorske dežele s hruska-joco slovansko duhovščino; potem protest Independent-

ovih Italijanov, židov, grkov in protestantov zoper katoliškega škofa in njegovo slovansko duhovščino; dalje pritrjevanje nekaterih istrskih občin tržaškimi protestom; vladno zabranjevanje takih skl. pov; sled-njič tožbe o zatiranem italijanstvu po vladi. To je „Hochgenuss“ (stvar čez vse) za pravo framasonsko srce. Slovanstvo, duhovščina, škof, vlado, občinski zastopi, židovski listi, vse je zahamotano v ta veliki pustni ples; — in zadoj se smije, kdor je komedijo priredil. A stvar ima kaj pomena le tako dolgo, dokler se glediški reditelj ne vidi; ko se pokažejo njegovi prsti iz za zastera, razprši se vse kakor jutranja megla pred zlatim solcem. Upamo, da so blizu dnevi, v katerih se bo govorilo o primorskih razmerah po resnici in ne v tistih barvah, katere jej usiljuje zagrizenci, ki ne ločijo več državne koristi od nevarnosti. Skrajni čas je, da pripomore vaak zvesti držav-ljan k temu, da so raztrgajo mreže, katere je frama-sonstvo razpelo čez lepo primorsko ozemlje, ki se je vedno lesketala kot svitel biser v kroni Habsburških vladarjev. Da bi se irredenti odpirala vrata na stečaj kot braniteljici avstrijskih koristij, ne more in ne sme se dopustiti.

Politični razgled.

Dunajsko uradno glasilo objavilo je cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se državni zbor sklicuje v dan 28. t. m. na Dunaj. Na dnevnem redu prve seje je med drugim načrt postave o dostavnem kreditu za vojsko, predlog o odškodovanji za neopravičeno prestane kazni, predlog gledé izdaje novega hranilničnega pravilnika, predlog o premembi tiskovnega zakona in poročilo o peticijah.

Mnogo deželnih zborov je še zbranih ter obravnavajo manj ali več važne domače zadeve. Na Češkem je deželni maršal pozval izstople nemške poslance, naj se opravičijo v 14 dneh, zakaj ne zahajajo v zbornico. Najbrže da po preteklem tem času potem objavi, da so zgubili pravico do mandatov, tako da bodo ob svojem času nove volitve za mesta vseh poslancev, ki so zbornico zapustili. Na Štajerskem pritiska pa nemška večina na manjšino na tak način, da so slov. poslanci zbornico zapustili. Povod temu dalo je poročilo o šolah, o katerem se je poslanec Vošnjak izrazil, da se iz njega razvidi jasno namen širiti na Spodnjem Štajerskem nemščino med Slovence, t. j. deželo ponemčevati. Dalje se je v tem zboru pooblastil deželni odbor, da se dá šulferajnu 2000 gld. za zgradbo šolskega poslopja na Slatini.

V ogerskem državnem zboru vrši se razprava o proračunu za leto 1887. Opozicija hudo napada vlado, ki se kaj slabo zagovarja. Finančni minister je sam priznal, da je položaj nevaren, če tudi še ni obupati. A finančni minister bode po končani razpravi odstopil, tako poročajo celo vladni listi, in najbrže bode sam ministerski predsednik prevzel začasno vodstvo finančnega ministerstva. Tako daleč je torej že privela madjarsko-židovska stranka ogersko polovico, da že sama sprevidi, da je polom blizu.

Na Nemškem ni hotela večina drž. zbora sprejeti vladnega predloga o vojaški pogodbi, dasi ga je sam Bismark zagovarjal ter pretil, da razpusti zbornico. Ko se res ni sprejel 1. paragraf vladnega načrta, oglašil se Bismark za besedo ter prebere cesarjevo poročilo, v katerem se javlja, da je zbornica razpuščena. Nove volitve se bodo takoj razpisale, koncem februarja snide se državni zbor vnovič.

Gledé bolgarskega vprašanja zdi se, da se stvar na bolje obrača. Deputacija bolgarska prišla je v Rim, kjer je bila sicer prijazno sprejeta, toda tudi tukaj ji je grof Robilant povcdal, kar je že čula drugod, namreč naj se z Rusijo pobotá. Sploh pa se vidi, da bode tudi raski car nekoliko odnehal. Turčija poklicala je namreč Bolgara Cankova, ki je Rusiji bil vedno prijazen, v Carigrad, da bi po njegovem nasvetu bolgarsko vprašanje rešila. Cankov se je tudi že izrazil proti drugim Bolgarom v Carigradu, da se bode bolgarska kriza s turško pomočjo kmalu rešila. „Nord“, oficijozno glasilo ruske vlade, pa pravi, da bode ruski car popustil kandidatu kneza mingrelskega, ako odstopi sedanje regentstvo in se razpusti sobranje. Namesto njega prišel bi na bolgarski prestol Jurij vojvoda

Leuchtenberški, ki je v sorodu s carjem in ruski podanik.

Kakor se poroča dunajskim listom iz Skadra, oborožuje se Črnagora na vso moč; nakupila je 34 Kruppovih kanonov in 5 milijonov patron. Listi tudi mislijo, da je vse to proti Avstriji obrneno, ker živi Črnagora s Turčijo v prijateljstvu.

Na Angleškem množé se težave sedanjega ministerstva vedno bolj, od kar je je zapustil minister Churchill. Minister zunanjih zadev obiskal je predsednika Salisbury-ja, a se naenkrat na tla zgrudil in umrl. S tem je zmešnjava še večja, in govori se že, da ne bode dolgo trajalo, ko se vrpe Gladstone na stol ministerskega predsednika. Vse pa kaže, da notranje homatije zavirajo Anglijo, da bi na zunaj tako silo postopala, kakor bi želel Salisbury in drugi.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo so darovali: uredništvo „Soča“ 50 gld.; dr. A. Gregorič 15 gld.; Ivan Berbuč 15 gld.; Čitalnični ud na Krasu delnico toga društva v znesku 10 gl. in v gotovini 10 gld. (v petih enakih mesečnih obrokih, zdaj plačal 2 gld.) Nadaljne doneske pričbjevali bomo s časom.

Radodarni doneski za študentovsko kuhinjo: Kodre Ivan v Oseku 2 gld.; Neimenovan 2 gld. 50 kr.; Štubelj Vinko v Podosobotinu 2 gld.; A. P. R. 1 gld.; A. Cibič 1 gld.; mons. Jos. Marušič takso izpraševalne komisije 6 gld. Prearčna hvala šolek ljubim dobrotnikom. — „Po mislih iz olimpa nabral v Dornbergu za otroški vrt in dekliško šolo“ 22 gl. 20 kr. Dalje so darovali v isti namen: Kodre Ivan v Oseku 4 gl.; Neimenovan 2 gl. 50 kr. Za vrt: Ant. Batagolj 40 kr.; namesto Erjavcu vence slovanski bogoslovec, njega častilo 15 gld.; Štubelj Vinko v Podosobotinu 3 gl. 60 kr.; A. P. R. 1 gld.; A. Cibič 2 gld.; Sm. Fr. v M. 60 kr. Hvala presrečna.

Albert vitez Conti-Oedassamare, c. k. namestništveni tajnik, kakih 7 do 8 let predsedništveni tajnik pod c. k. namestnikom baronom Pluotom in baronom Pretisom, zdaj uže 7 mesecev službujoč pri c. k. okrajnem glavarstvu goriškem, kjer je 2 meseca namestoval dvornega svetovalca, voditelja tukajšnjega c. k. okrajnega glavarstva, imenovan je stalnim voditeljem c. k. okrajnega glavarstva v Pulji. Radi bi pohvalili gospoda državnega dostojanstvenika radi njegove vestnosti, delavnosti, pravičnosti in radi njegovega miroljubja, vsled katerega po vsi svoji moči varuje in goji mir in spravo med ljudstvom ter zavrača nepokojneže in narodne vznemirovalce; ali bojimo se, da bi mu s tako hvalo ne škodovali pri framasonskih politikih, katerim tak uradnik ni po volji in kateri bi ga potem napadali in črnili v svojih listih in v pristopnih krogih; zato raji molčimo in se le v sroji in v mislih poslovimo od njega, želeči mu tisto božje varstvo in božjo pomoč, katere je njegovo vzgledno delovanje vredno in potrebno.

Imenovanja. Namestništveni tajnik Adolf Schaffenhauer-Neys imenovan je okrajni glavar v Primorji. — Namestništveni svetovalec in voditelj okrajnega glavarstva v Poreči Gumer je šel v stalni pokoj. Na njegovo mesto bi prišel iz Pulje gospod Ellushegg.

Goriška čitalnica bo imela 22. januarja in 5. februarja plesni zabavi, 20. februarja pa ples. Vse tri krato bo svirala godba c. k. pešpolka št. 62. Neudje, ki se hočejo udeležiti katere teh veselje, morajo prej dobiti vstopnice od društvenega odbora. V postnem času priredijo se po navadi nekatere besede s petjem in igrami.

Ljudske šole v Gorici bile so tudi ta teden deloma zaprte; otroci prvega in drugega razreda, kakor tudi iz otroških vrtov ostali so doma, ker osepnice ali maruskli niso še ponehali. Nekaj otrok je tudi umrlo vsled te bolezni.

Razpisana je vsled odloka dež. šolskega sveta z dne 11. nov. 1886 št. 922 in valed sklepa mestnega šolskega sveta z dne 2. decembra 1886 učiteljska služba II. vrste za mešano šolo v Starigori (ali Rosentalu) s plačo določeno v deželni postavi z dne 10. marca 1870 in 4. marca 1879. Učni jezik je slovenski, a učitelj mora znati poučevati tudi nemški in italijanski jezik kot zapovedana predmeta. Prošnje ulagajo se na mestni šolski svet goriški v teku šest tednov po tretji objavi ozanila v tržaškem uradnem listu (Osservatore Triestino).

Vreme imamo precej nestanovitno. Prejnjši teden ni bilo sile do petka ali sobote. V soboto popihovala je burja precej neprijetno. V nedeljo hotel nas je pa sneg iznenaditi in je z velikim trudom dugega,

da je pokrili zemlji prav na taako lice. Dokler ni solnce posijalo, veselil se je našega polneba, a kmalu moral se je pomačiti više, kajti solnce nam je zopet pokazalo svoj prijazen obraz in pred njim sneg ni mogel več ostati. Ni se nadejati, da bi nas letos zopet obiskal; če pa tudi, solnce bo naš zaveznik, kakor zdaj.

Novo seneno vago postavil je mestni magistrat na „Novem trgu“, to je ob cesti Franca Jozefa, ki vede proti železniški postaji. Od 15. t. m. izročena je v splošno rabo občinstvu.

„Corriere“ se je zopet dobro urezal. Pripovedoval je svojim potrpežljivim čitateljem, kako so za tira v tukajšnjem semenišči narodna čut italijanskim bogoslovcem, ter dodal, da eden teh je ušel, ker mu narodna vest ni pustila, živeti dalje v semenišči. Koliko resnice je na tem, spozna se in tega, da odšli bogoslovci je Slovenec, in da k njegovemu odhodu pred enim mesecem (bil je prvoletnik) ni dala narodnost niti najmanjšega povoda. — Isti list poročal je po dunajski „W. A. Z.“, da urušilke v Čedadu so se spuntale soper svojo predstojnico ter da so jo odstavile, kakor Bolgari svojega kneza. V resnici pa ni bilo drugega ko to, da so nune volile vprido nadškofa, kakor pravila zahtevajo, svojo predstojnico, in da ste dobili enako glasov ona nuna, ki je bila uže prej predstojnica, in neka druga ter da jo nadškof odločil za prvo, kakor je njegova dolžnost v takih slučajih. — Iz tega je razvidno, kako gre soditi o „Corrierovi“ trditvi, da slovenski pogreb ranjkega prof. Erjavca je bilo velikansko izzivanje mestne narodnosti goriške. Razen „Corrierovih“ židov, goriške irredente in tržaške framašonrije, ki odrekajo Slovencu pravico, da bi v Gorici smel ostati to, kar je, namreč zvest svoji narodnosti, ni nikdo smatral pogrebnih svečanosti kot provokacije, ampak kot znamenje hvaležnosti in spoštovanja goriških Slovencev do umrlega profesorja. Slovenci obdelovali so goriško zemljo, predno so se rodili pradedje „Corrierove“ židinj in predno so stale tovarne v Stračicah. Torej imajo starejšo pravico do domačih tal nego došleci, ki nimajo pravice spominjati pri vsaki priliki na narodno prepire, katere sovraži goriško mirno in Avstriji zvesto prebivalstvo.

Surovost nahaja se tudi v mestih in tudi pri takih ljudeh, ki hočejo veljati po jeziku ali po stanu za omikane. Dva taka moča vračala sta se 7. t. m. od svojih nočnih opravkov domov na Grad. Tu dočeta redovnika, ki je šel v ondašnje sirotišnico maševat. Izrekla sta mu vse, samo človek ne. A s tem nista bila pri kraji; nadaljevala sta svoje surovosti ob kapelnih vratih skoro ves čas sv. maše Tolkla sta po vratih, klela in govorila take reči, ki morejo biti le v pohujšanje vsakemu človeku, toliko bolj sirotam, ki so bile tisti čas pri maši. Eden razsajalec imel je na sebi opravo mestnih gasilcev. Radi bi vedeli, ali ni nikake oblasti, ki bi mogla zaprečiti take poulične napade ter tako razuzdano močenje službe božje v smislu državnih in deželnih postav?

Burja razsajala je konec preteklega tedna prav hudo pro Vipavske doline. Iz Ajdovčine na Cesto in v Vipavo niso mogli iti ljudje, kadar bi bili hoteli, temveč morali so večkrat počakati, da je burja vsaj nekoliko ponehala. Vozniki imeli so držače, da jim ni veter vozov preobrnil. Pri vsem tem zgodila se je nesreča 10. t. m. nad Šturjami. Uže prejšnji dan prevrgla je bila burja dolg voz (škrupalo), na katerem je peljal Ribničan svojo suho rubo na prodaj, vender ez posebne škode, in mož je šel z vozom naprej. Vse drugače bilo je drugi dan. Na imenovanem mestu zasači ga zopet burja, ki mu prevrže voz, in Tonče izpred Griže, ki se ni mogel o pravem času rešiti, pride pod voz in pusti na mestu svoje življenje. Dokler burja samo nagaja, naj bo, ali kadar začne ljudi moriti na tak način, je pa uže preveč.

Nova poštna postaja odpre se z dnem 1. februarja t. l. v Soči. Imela bo vsakdanjo zvezo s postajo v Bolci ter bo sprejemala pisma, denar in hranilne uloge v poštno hranilnico. S tem bo ustrezno dvema občinama, ki ste bili preoddaljeni od bolške pošte.

V Mirnu prekopovali so te dni neko zemljišče, da bi na njem hišo zidali. Pri tej priliki našli so na veliko množino človeških kostij, katere po mnenju ondašnjega prebivalstva izvirajo iz časov francoskih vojsk, ko je mnogo vojakov pomrlo, katere so pokopali v skupne grobe. Najdba bi bila za svetno in duhovsko oblaet nekega pomena; ali delavci se niso pomišljali ter so kosti in zemljo odpeljali v bližnjo Vipavo. Tako so oduzeli povod raznim pisarijam in skrbem!

Iz Gorice v Trident preselili so se nemiri med vojniki in civilisti. Posebno o božičnih praznikih bilo je v prijaznem Tridentu mnogo takih prask, kakor so pripovedovali nemški in italijanski listi. Vsi nemiri vršijo se po istem kopitu, po vzgledu, ki so ga dala beneška in lombardska mesta v onih časih, ko so bila pod žezom slavnih Habsburžanov. To pa ne za-

vira, da iščejo nekateri politiki nevarnost Avstriji med Slovenci ter da zapirajo oči pred vedno rastočo italijansko irredento. Tudi taki politiki morajo biti; drugače bi bil svet preveč enoličen.

„Kmetijsko berilo“ zove se knjiga, katero je po nalogu visokega c. k. kmetijskega ministerstva napisal E. Kramar, ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici, za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk. Izšla je knjiga v Trstu v tiskarni V. Dolenca, kjer se dobiva po 50 kr., a poštino vred po 55 kr. ter obsega VIII in 245 strani velike osmerke s 83 porobami. Z tejo zunanjo obliko vjema se tudi tvarina ki se obdeluje v knjigi, tako da to „Berilo“ ustreza v resnici stojemu nomeni. Nadejamo se, da nam bo mogoče obširneje govoriti o tej knjigi; med tem jo pa toplo priporočamo slovenskim gospodarjem in gospodom ljudskim učiteljem.

Današnji številki priložen je ljubljanski „Kmetovallec“, ki prinaša gospodarske članke, ponatisnena iz „Novic“. O ceni in vsebini prepriča se lahko vsaklo iz lista samega. Priporočamo ga pazljivo čitateljem.

Listnica uredništva. Gg. dopisnikoma iz Štija-ka: ne moremo natisniti; pomilujemo Vas; ali ta ni prava pot, s katero bi si pomagali. — Drugim gg. dopisnikom: danes ni bilo mogoče, po moči prihodnjic. — Gg. vikarijem, ki nam pošiljajo denar za rekurze: spisovanje rekurza stane 2 gld., ker je več dela nego se je mislilo; poština navadno 20 kr.; koleki posebe.

Poslano.

Ker me obrekujejo nekateri moji sovražniki, da sem odstavljen od učiteljske službe, prisiljen sem javno naznaniti, da sem se sam odpovedal učiteljske službi na Grahovem. Ob enem imenujem vsacega, ki se drzne širiti omenjeno vest, obrekovalca in kot taknega malo ali bolje rečeno nič vrednega človeka.

Na Grahovem, 18. januarja 1887.

ANTON URBANČIČ,
usposobljen učitelj.

Javna zahvala.

Največja dolžnost veže me, da izrazim svojo najiskrenejšo zahvalo gospodu dr. Ferdinandu Rojcu v Ajellu v Lahih, katesl je mojo edino in z blaženelo hčer v primerno malem času popolnoma ozdravil. Zato naj bode slavnemu občinstvu v tej neznanzi boleznii toplo priporočen.

ANDREJ PAVLETIČ

ZAHVALA.

V preveliki žalosti, v katere nas je utopila nenadna zguba našega

ERJAVEC

nam je bilo v milo tolažbo občno na najsi jajniši način izraženo sočutje i ogromna udeležba pri sprevedu zemskih njegovih ostan- kov; zato se iz dna svojih potrhih src zahva- ljujemo vsem preblagim deležnikom, posebno c. kr. višji realki in drugim učilščim, slavnim društvom ljubljanskim, zagrebškim, tržaškim, goriškim in drugim, prijatelju — pevovodji. pevcem, govorniku na grobu itd.; vsem, vsem ohranimo nemaljivo iskreno hvaležnost, ka- terej pa ne najdemo zdaj, ko smo šc oma- mljeni po veliki nesreči, pravega srčnega izraza. Bog plati!

Pri tej priliki naznanjamo, da po ranj- kem se bode brala tiha črna maša v žup- niski cerkvi sv. Ignacija v Gorici dne 28. januarja ob 10. uri zjutraj.

V Gorici, 16. januarja 1887.

Žalujoči družini Erjavce-Ferfila.

Naznanilo.

Najboljše naravno istrsko vino belo in črno prodaja se na debelo v Gorici. Oglasi se sprejemajo v Rabatišči (Via Rabatta) h. št. 13. II. nadstropje.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji na pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

ŽELODCEVA ESENGA
lekarja Piccolija
v Ljubljani

ne omogoči ozdravitev samo premožnemu, marveč tudi najubornejšemu bolniku. Popolnoma pravici v čast imenoval jo je neki visokočasiti gospod duhovnik „pravo roko Bo- žjo“, ker polajša in ozdravlja najhujše bolečino in najne- varnejši boleznii, ter odstrani, ako se rabi pravočasno velike nesreče in prihrani tako marsikomu veliko bode in solza. Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gl. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki. V steklenicah po 15 kr. imajo jo v Gorici Pontoni in Cristofolotti, v Tolminu Palisca, v Cervignanu Lovisoni, v Gradcu Pasquali, v Gradišči Cassini, v Tržici Praxmarer in večina lekarnic na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Pri- morskem, v Trstu, v Istri in v Dalmaciji.

Na debelo. **Josip Miani & Co.** Na drobno.

na Travniku št. 19 v Gorici.
Na debelo in na drobno.

Priporočajo svojo veliko zalogo vsakovr- stnega stekla, navadnega in finega, kristalov, ogledal z okvirji in brez njih, raznovrstnih šip za okna, tndi barvanih, posod s porcelana, z ilovice in za kuhinjo za družino, gostilne, krčme, pivarno, sladkarno, kavarno; kakor tudi namizja in priprav za kavo, čaj za 2, 6 ali 12 oseb, obešal za ubrisalke sè stekla, porcelana in an- gleškega ila. palic in okvirjev pozlačenih v sta- rem in novem slogu, svetilnic vsake vrste za petrolej, krožnikov, skled in žlic.

Velika zaloga črnih steklenic (botelj) za vino, pivo, likerje iz slavno znane tovarne v Siemensu; oblečenih steklenic (flaškonov) od 1 do 50 litrov. Sprejemajo vsakršno steklarsko delo tudi na deželi za poslopja in cerkve tudi v gotiškem slogu z barvanimi šipami, vezanimi sè svincom.

Imajo zalogo najmenitnejših tovaren du- najskih in sprejemajo katero koli naročilo po to- varniški ceni na posode in priprave za cerkveno rabo, bodisi s čistega srebra, kakor tudi s posobrnenne kovine, najfineje, n. pr. kelihov, ciborjev, monstranc, svečnikov, svetilnic, križev, altarnih tabel, križevih potov.

Sprejemajo naročila gledé lestencev (kljoč) bodisi s kristala, kakor tudi z rude, vse po najnižjih cenah.

Želodčne bolezni
hitro in gotovo ozdravi
jeruzalemski balzam
edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlčkov itd. itd., ki se oznanjaje in priporočajo občinstvu z visoko letičimi besedami, ni drugzega ko prevar. pogosto šc škodljiva. Samo Jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živce, si je pridobil prednost pred vsimi drugi- mi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprojanja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega ra- barbar, korenike, ki je sploh znana po svojem pre- bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gobjusu, riganju, zabasanju, hemorojdalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s produktom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.